

# KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Előfizetési díj: Egész évre 12 frt., félévre 6 frt., negyedévre 3 frt.

Előfizetések és hirdetési díjak helyben és vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.

Helyben előfizethetni: a szerkesztőségnél, a kiadó-hivatalnál, Demjén L., Keresztény P. kereskedéseiben.

Egyes szám ára 5 kr. o. é.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: belső-tordantozza szögletén, Csapó S. kereskedésével szemben, I-ső emelet, feljárás a kaputól jobbra.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 6 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.

**Hirdetések felvételnek:** Helyben: a szerkesztőségnél, a kiadó-hivatalban, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papír-kereskedésében. Bécsben: Haasenstein és Vogler (Neuer-Markt 14 sz.), Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.), Rudolf Mosse officiel. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstätte 2), Pesten: Haasenstein és Vogler Urutóza 13. Lang et Schwarz, Fűrőutca 1. Süddeutsche Annoncen-Expedition Stuttgart. Nyitlár sora 20 kr.

## Közigazgatási kiképeztetés.

Csodálatos, majdnem érthetetlennek tűnik fel előttünk az: miként volt lehetséges nálunk magyaroknál, kik a szónoklatokban oly nagy súlyt fektetünk a közigazgatásra, — kiknél a megyei élet oly főszerepet játszott, — hogy oly kevésre fejlődött ki elméletileg a közigazgatás tudománya. Egyetemünk jól, sőt majdnem minden szakban kitűnőleg van képviselve a bölcsészeti, jogi, orvosi, hittani stb. tudomány; szép sőt több tárgy köréből tekintélyes számmal áll a tudvágy kielégítésére szolgáló mű. — Nem így a közigazgatás, mint tudományánál. A német nemzet büszke lehet egy Gneistra, egy Steinra; nálunk, kik legközelebb állunk hozzájuk — édes kevés mindaz, mit e szakban felmutathatunk, és a mi sajnosabb, még eddig nem sok a remény, hogy előhaladást tegyünk e téren azon mérvben.

A tervbe vett területi megye rendezés életbeléptével új alakuláson fog bizonyára átmenni a megyei tisztikar is. Valószínűleg, igen derék és közbizalmat kiérdemelt férfiak foglalkoznak az eddig oly könnyűnek talált helyeket, — de hogy a vezetők közül úgy, mint a többi tiszték közül hányan lesznek gyakorlat hiányában képesítettek, könnyen elgondolhatjuk. Ugyanis: a törvényszékek, adóhivatalok, honvédség, — hála Istennek újabb időben a technikai pályák is tágas tért nyitván az előmenetelre a jobb díjazás következtében oda segített legnagyobb része a képzett egyéneknek.

A közigazgatáshoz — kivéve az előszereketből munkálkodókat — csak a maradék jutott és jutni fog ezentúl csak a most felserdült — részint végzett ifjuság.

Van szerencsénk ismerni ezen ifjuságot; közöttük élünk magunk is pár évvel ezelőtt az egyetemen.

Vannak közöttük igen jeles tehetségek, kiknél a buzgalom nem hiányzik; de hibázik, a mi közigazgatásnál természetesen fődolog: ezen tudomány ismerete. Édes kevés, mit e részben akademiákon, egyetemeken előadnak; oly mellékes az, hogy a figyelmet majdnem teljesen elkerüli. Kilépve így a tanterem falai közül és elfoglalván a közigazgatási pályát, szerencsésnek tarthatja magát, ha egy régi, jól begyakorolt tisztviselő mellé jutva, két év alatt némileg gyakorlati ismeretet szerezhethet, de ha történetesen önálló hivatalnoknak pl. szolgabírónak választatik: ki szolgálhat neki utmutatóul?

Igaz: ott a „Rendeletek tára,” a régi „Gesetz Blatt” számtalan kötetei; ott van egy egész — sokszor rendezetlen levéltár, ott vannak a törvények; — de mit ér mindez, ha azok keresésében, felhasználásában nincs utmutatója vezérője? Továbbá: a régebbi megyének volt egy igen jó intézménye: a tisztviselői ülés. Igen sajnáljuk, hogy ezt az 1870: 42 t. cz. feleslegessé tette, egyedül az alispánra bízván mindent tudni, mindent elintézni, mindenről egyedül felelni. Nagyon czélszerű fejlesztője volt azon tisztviselő gyűlés a hivatali képzettségnek; alkalmat szolgáltatott bő tapasztalat-szerzésre, szóval: embert nevelt a közigazgatási élet számára. Most ez elhagyatván bizony sokat vesz a közigazgatási hivatalnok a közügy iránti érdeklődéséből, és miután nincs szükség reá, nem is igyekezik többoldalúan fejteni ki tehetségeit. Ekként van az, hogy sok ága a közigazgatásnak, a vele nem foglalkozó előtt néha teljesen ismeretlen; az eljárást sejtteni sem bírja s hogy ennek a későbbi korban mily következménye van: képzelhető.

Azon újítások azonban, melyek eddig a tudományágak művelése körül nálunk is tettettek, remélni engedik a közigazgatási tudomány körének is szélesb kifejtését, elveinek szélesb körben gyakorlatba átvitelét. Reméljük, hogy az e szakba vágó irodalom is inkább fel fogván ölelteni a szakfőfiak által, könnyűvé teendik az illetőknek a megismerkedést és utmutatás nyerést. Mindezek folytán hiszszük, hogy a törvényhozás is oda fogja irányozni működését, hogy a beligazgatási kérdéseknek szerencsés megoldása, és rendezésével megveti alapját a jó közigazgatásnak, melynek eljövételére évek óta sóvárgunk.

Legyen tehát e téren is élénkebb mozgalom a sajtóban úgy, mint a kormány körében; a társadalomban s annak képviselői között. Alakuljon az e nemből világhírű munkák kiadására, sok szerencsés példa folytán, könyvkiadó társaság. A magyar tudományos akadémiá is haladjon elő a téren, melyen egy pályadíjjal — ha nem csalódunk — megtette az első lépést.

Nyujtassék alkalom ösztöndíjak, segélyezések által — pályázat folytán kitűnőbb tisztviselőknek gyakorlatilag is megismerni a külföld intézményeit. S addig is a közigazgatási tisztviselők ne mulasszanak el egy alkalmat is, hogy társulás útján megszerzhessék maguknak az ismeretek tágas mezejéről az őket illető szükséges tudnivalókat. Így azután lassanként megközelíthetjük a tökély fokát a haza javára. B.

## Legujabb táviratok.

**Zágráb, sept. 13.** Az országgyűlés mai ülésén, melyen Zsivkovic elnököl, Jakics a kormány által az éhség megállítására céljából teendő óvintézkedések tárgyában interpellált. A báni helyettes válaszolt a buccasi municípium főlösztatása tárgyában emelt szót Derencsin válaszolt. Végül a kérvényi bizottság jelentése olvastatott föl. Legközelebbi ülés szerdán lesz.

**Belgrád, sept. 13.** A „Jedinstvo” mai száma vezércikkét közöl, mely melegen dicséri a horvát nemzeti párt hazafiságát a kiegyezési munkát elfogadásáért, melyet az európai helyzet föltétlenül követelt.

**Madrid, sept. 13.** A cortes minden cikkét elfogadta azon tvjavaslatnak, mely a rendkívüli intézkedésekre vonatkozik. Hirszerint Galvez a „Ferdinand Católico” és „Numancia” fregátokkal odahagyta Carthagénát és 1000 felkelővel Torre-Vieja mellett szállt partra.

**Constanz, sept. 13.** Az ó-katolikusok delegáltjainak gyűlése, a mai ülésben elhatároá, hogy az összes keresztény vallásfelekezetek egyesülésének létesítése végett albizottmányok állitassanak fel.

## Közlemények a magy. kir. honvédelmi miniszterium működéséről 1867—1872.

A miniszter megbízásából hivatalos adatok alapján írta Asbóth János, magy. kir. honvédelmi miniszteri titkár.

Hetedik szakasz:

A m. kir. honvédségi Ludovica-akadémia.

XXIX. A Ludovica-akadémia.

Tanmód s tanrendszer. A két tanfolyam feladata a gyakorlati szolgálatban kitűnően alkalmazható tisztvényt képezni, s már szolgált tisztéknek alkalmat nyujtani arra, hogy a katonai szolgálat egyes ágazatai magasabb irányu követelményeinek megfeleljenek.

Hogy ezen kettős cél biztosan és alaposan elérjék, a tanároknak folyton szem előtt kell tartaniok, hogy minden katonai tanulmányok egye-

düli célja: előkészület a harcra s csatának sikerteljes kivívására, s hogy ezenfelül törekvésük legyen

a) mindenképp a kezdetse szükséges alapot megvetni hallgatóiknál, s azután lépésről lépésre olyképen vezetni őket, hogy minden új ismeret az elsajátítottaknak biztos talajában gyökeredzék; egyuttal azonban a hallgatókban azon tudásvágy is felbresszessék, mely egyedül nyujthat biztosítékot arra nézve, hogy a nyert szellemi lendület a hallgatók többségét további tanulmányozásra s megszerzett ismereteik bővítésére késztetend; b) előadásuk rendezése s egész eljárásuk által elérni, hogy a hallgatók ismereteikkel ne csak emlékező tehetségüket foglalják el, de minden tant, s bármely szabályt a hadi életben előfordulható különféle eshetőségek közt tényleg alkalmazni is képesekké váljanak.

Az illetők ismeretei csak ez által nyerendik el azon gyakorlati értéket, melyet különösen a hadi életben alig lehet eléggé becsülni, minthogy itt többnyire okvetlenül szükséges, hogy a viszonyok alapos s tiszta fölismerését az elhatározás és tett nyomában kövessék.

Ezen felfogásból kiindulva, a tanárok a tantárgyaikra szánt időnek csak egy részét fordítják előszóbeli előadásokra, s ezen felül hallgatóikkal az alkalmazásra külön kitűnt órákban is értekezzenek, egyrészt azért, hogy meggyőződjenek, vajjon azok az előadást jól fogták-e fel s helyesen értelmezik-e? másrészt pedig, hogy példák felelítése s az előadás elméletének példákra s az életben előfordulható esetekre leendő alkalmazása által hallgatóik felfogására s alkalmazási tehetségeire buzdítólag s képzőleg hassanak.

Ezenfelül a hallgatók szabad rendelkezésére hagyott idő arra fordítandó, hogy irataiknak s jegyzeteiknek rendezése s kiegészítése által az előadások tárgyainak folyamát folyton számon tartásák, és hogy az ezen jegyzeteket időnkint áttekinthető tanárnak külön-külön egyéni felfogásuk s tehetségeik biztos megítélésére alkalmat nyujtsanak.

Mindazon tantárgyaknál végre, melyeknél az előadások gyakorlati kiegészítése akár mintak s rajzok előmutatása, akár művek, munkák vagy intézetek megismerése által lehetségesnek mutatkozik, ezen előny kellő felhasználására is kiváló gond fordítandó, és pedig a viszonyoknak megfelelőleg vagy az előadások folyama, vagy pedig már azok bevégezte után, az erre külön rendelkezésre fenntartott július hó folytán.

Az egyes tantárgyak előadásánál, valamint általán az oktatásnál, továbbá ugy az év folyamában, mint a vizsgálatoknál követendő eljárást az akadémia igazgatósága és a tanári személyzet számára külön részletes utasítás szabályozza.

Tanári személyzet. Ha általán bármely tanrendszernél a kedvező eredmény biztosítása legfőképpen a tanárok ügyességében s azok előadási képességében keresendő, s e szerint a Ludovica akadémiában is a tanárok kiszemelésére s kellő kiképzetésére különös gond fordítandó, ugy ehhez az előbb jelzett tanrendszer alkalmazása folytán még azon követelmény is járul, hogy a hallgatók száma az egyes előadási órákban nagyobb ne legyen, mint a mennyire egy-egy tanár felügyelni, s egyéni tehetségeiket és felfogásukat figyelemmel kísérni képes lehet.

Minthogy a hallgatók ezen számát, ha azok tehetségük s előképzettségük mérve szerint osztatnak be, 25 egész 30-ig lehet meghatározni, a tisztképző tanfolyam hallgatói 3 párhuzamos osztályra leendnek különítve, míg a fennsőbbi tiszt tanfolyam hallgatói magukban egy osztályt képezendek.

A hallgatók ezen számának megfelelőleg a tanárok száma olyképen van kiszabva, hogy az előadási és gyakorlati órák az osztályok mindegyikében a többiekétől teljesen függetlenül s önállólag tartathassanak meg, s hogy minden tanár legfőképpen két osztályban, illetőleg vagy a tisztképző tanfolyam két egyenirányu osztályában, vagy a felsőbbi tiszt tanfolyamban s a tisztképző tanfolyam egy osztályában működjen. Kivéve e részben csak a hadi szolgálatra kevesebb fontossággal bíró, vagy a gyakorlati alkalmazásra célzó egyes tantárgyaknál, mint p. o. rajznál lehetséges és pedig az utóbbiaknál az által, hogy a tanár mellett a felügyelet

könnyítésére segédül egy fiatalabb rangu tiszt alkalmaztatik.

Ezenfelül egy külön lovas tiszt van megbízva a lovaglás és a lovassági szolgálatra vonatkozó tárgyak tanításával, egy hadbíró pedig a haditörvénykezés előadásával, míg a történelem, jog- és természettudományok, továbbá a nyelvek s az állatgyógytan, végre a vívás s tornaszat tanításával polgári állásu tanárok s oktatók is megbízhatók.

Felügyelet az akadémiára, s annak igazgatása. Az akadémia összes ügyeinek rendezése s az e fölötti fölfelügyelet a honvédelmi minszter illeti meg, ki a tanrendszert s a szolgálat kezelésének rendjét a honvédség főparancsnokával egyetértőleg állapítja meg.

Az oktatás s rendes szolgálat kezelése fölött felügyeletet, valamint törvénykezési ügyekben a bírói felsőbbbbségi jogot a honvédség főparancsnoka gyakorolja.

A parancsnoki tisztet az akadémiában közvetlenül a tábornoki va magasabb rangu törzstiszti állásban levő igazgató teljesíti.

Az akadémia igazgatósága. Az akadémia igazgatója mindazon ügyekre nézve közvetlenül intézkedik, melyekben őt ezen intézkedési jog parancsnoki tisztjénél fogva megilleti; fegyelmi hatalmát azon mérvben gyakorolja, mint a honvédkerületi parancsnokok.

Az akadémia ügyeire s viszonyaira vonatkozó feltejesztéseket a fensőbb hatóságokhoz ő teszi, s a levelezés az ő aláírása alatt vezetetik.

Az igazgatás hatáskörében a törzstiszti minőségben levő aligazgató támogatja, s betegség vagy akadályozás esetében helyettesíti is.

Az aligazgató a mellett, hogy a tantárgyak valamelyikét előadja, egyszersmind közvetlenül felügyeletet gyakorol arra, hogy az épületben a rend minden tekintetben s különösen az időbeosztásra nézve szigorúan fenntartassék.

Az igazgatóság ügyvitelének kezelésére az igazgató mellé egy alantós honvédtiszt vezénnyeltetik segédisztii minőségben.

A felsőbbi tiszt tanfolyam fölött a parancsnoki tisztet az aligazgató, a tisztképző tanfolyam fölött pedig a tanárok közül egy rangidősb százados teljesíti.

Ezek a fegyelmi jogot a tanfolyamukba rendelt hallgatók fölött azon terjedelemben gyakorolják, a mint a nem önálló zászlóaljparancsnokok. A tisztképző tanfolyam parancsnoka jelentéseit az igazgatóhoz az aligazgató útján juttatja.

Az akadémia gazdasági ügyeit a gazda kezeli.

Az akadémiában alkalmazott tiszt, tanári s hallgatói személyzet. Az akadémiában alkalmazott összes tiszt, tanári, felügyelői s hallgatói személyzet létszámát és felosztását a mellékelt táblázat tünteti elő.

Az igazgatót s aligazgatót, valamint a törzstiszt fokozatban nettalan alkalmazandó és polgári rendű tanárokat a honvédelmi miniszter előterjesztésére s ellenjegyzése mellett ő os. és Apostoli kir. Felszerc, a századosokat és alantás tiszteteket tanárokká vagy segédtanárokká és a polgári állásu tanítókat pedig a honvédelmi miniszter nevezi ki.

Törvénykezési ügyekben a Ludovica-akadémia körében a honvédbíróságok illetékességére vonatkozó általános határozatok alkalmazandók.

Az orvosi szolgálatot egy e célra külön kirendelendő honvédorvos teljesíti.

A szolgálati lovak fölötti egészségügyi felügyeletet a pesti vagy budai honvédkerületi parancsnokság állatorvosa gyakorolja.

A hallgatókúl jelentkező tiszték folyamodványait szolgálati uton évenként június hó 30-ig kötelesek a honvédség főparancsnokához feltejeszteni, míg a kerületi tisztképző iskoláknak a központi tisztképző tanfolyamba kívánczó tanonczaik ebbeli óhajtasukat a kerületi tisztképző iskolában kiállott vizsga letételének alkalmával jelentik ki, s a bióttóságilag megállapított összes sorrendben érdemszamaik szerint fogadtatnak el.

A tiszték előépzettségük, tehetségeik s szolgálati alkalmazhatóságuk lehető tekintetbevételével választatnak ki, az egyforma jogosultaknál az elsőbbség a rangidősből illeti.

A hallgatókui kiszemelt tiszték s apródok a honvédelmi miniszter ebbeli elhatározásáról évenként augusztus hó vége előtt értesítetnek.



A belső szolgálat teljesítésére polgári állásu-hivatal- s házi szolgák alkalmaztatnak; az őrségi szolgálatra, valamint a lovaglári oktatásra s a szolgálati lovak ápolására pedig szükséges gyalog s lovas legénység berendeltetik, ezen utóbbiak a honvédkerületekre arány szerint vettettek ki, s a meny-nyiben eszolgálatra önkéntesek kellő számban nem jelentkeznek, a legénység az illető parancsnokságok részéről az alosztályok állományából évenként váltakozva rendeltetik be.

Az igazgató s tanári személyzet elhelyezése és illetékei. Az igazgató, s a mennyiben lehetséges, az igazgató is, továbbá a tisztképző tanfolyam parancsnoka, a segéd- és lovastiszt, a garda és a szolgálta személyzet nagyobb része az akadémia épületében kapnak lakást, s köteleztetnek is ott lakni; a többi tanárok s tisztviselői személyzet, a meny-nyiben számukra lakás nem telnek, az épületen kívül is lakhatnak.

Az akadémiaiban állandóan alkalmazott tisztak előléptetési igényeikre nézve az előléptetési szabályzat alá esnek; azokra, kik a hadi tudományoknak valamely ágában rendkívüli és sikerteljes működésük által kitűnő érdemeket szereztek, soronkívüli előléptetésre a 17. §. alkalmazható.

Az igazgató, aligazgató s tanárok a részükre fegyvernemük szerint kijáró rendes illetékeken felül a következő évi pótdíjakot huzzák, úgy mint:

|                                                                                                              |              |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|
| az igazgató évi                                                                                              | 1200 forint, |
| az aligazgató évi                                                                                            | 600 forint,  |
| tisztek, mint tanárok évi                                                                                    | 420 forint,  |
| alantas tisztak, mint segédek évi                                                                            | 192 forint,  |
| Az orvosi felügyelettel megbízott orvos, szolgálati viszonyaihoz képest, pótdíjban vagy átalányban részesül. |              |

Végre a polgári állásu tanároknak, oktatóknak átalány jár, mely átalány a honvédelmi min. részéről esetről esetre a tantárgyak fontosságának s az előadási órák számának megfelelőleg határozatik meg.

(Folyt. következik.)

## Képcsarnok.

Lord Byron ifjúsága, az „Emmet Robert” szerzője által.

Ezen szép helyek, ezen ószerű lakások, ezen Iris vizek még folyvást Byronnak Chaworth kisasszonynyal való első szerelmeiről beszéltek. Ez utóbbi volt az ő első álma, ő volt első bánata: „En családi tűzhelyemről s a boldogságról álmodoztam. A domb a fának egy homlokdisze által volt koronázva, melyek nem a természet, hanem az ember szeszélye által voltak koralakban rendezve. Ott állott egy fiatal ember. A fiatal leány mindazt szemlélte, a mi előtte feltűnt, színtoly tiszta, és színtoly szép levén, mint ő maga. A fiatal ember csak őt nézte. Mindketten fiatalok voltak, de mégis életkoruk nem ugyanaz volt, mint az az ezüst hold, mely a látkör szélén emelkedik: a fiatal leány saját tavaszának kezdetén állott. A fiatal ember kevesebb nyarat ért meg, de szíve jóval megelőző éveit; az ő szemei előtt csupán egy imádkozó alak volt s az akkor előtte fénylő. Ő azt mindaddig szemlélte, mig nem lehetetlenné lett ránézve, azt saját emlékeiből kitörölni. Csúpan ő benne lehel s ő benne élt. Ő volt saját hangja; nem beszélt

## TÁRCA.

### A habléány.

Alig hogy röviden parancsolólag kiejtette a szavakat, teljes elhatározottsággal elhagyta az erdőt s minden kímélet nélkül taposva Evonymus zöld vetését, torony irányban a majornak tartott. Céline bukdácsolva követte. Antoinette áthaladt a nagy udvaron, mit sem törődve a feliasztott majorság kodácsolásával és gágogásával és észre sem látott venni a majorosnét, ki nagy szemeket meresztett rá; aztán egy ugrással, mintegy nem akarva magának a gondolkodásra időt hagyni, mondjuk egy ugrással az Evonymus lakosztálya előtt termett, hová nagy garral belépett, fejét magasra tartva, s szívet a megrepedésig verdesni érezvén a felindulás miatt, karjával átázott virágfüzérét szorította magához.

A két barát épen kávéját szücsölgette s a félig kialudt tűz mellett szivarozgatott, míg szemközt velük a nyitott ablakon keresztül látni lehetett a zöldellő völgymedenczét s fölötté a páráló erdőseget. Evonymus megpillantva Antoinettet, meglepetve, hogy ne mondjuk megütközve ugrott fel székéről Jakab szintén elhagyta ülő helyét, letévé szivarát s kíváncsian mintegy a titkot sejtőleg nézett hol barátjára, hol a fiatal leányra.

— Hogyan, ön az?! így kiállt fel végtére a lak ura.

— Igen, én vagyok! felelt ő felindulástól alig bírva szólni, ön adósom egy kötéssel Musset műveiből, édes Evonymus! Sajnálom, hogy önöket megzavartam... Urasága lesz oly szíves engem kimenteni...

Jakab némán meghajította magát s fekete szemei némi kíváncsisággal szegződtek a különös

hozzá, hanem fölindulástól reszkettett annak mind-egyik szavára. Ő volt saját látása, mivel szemei az övét követték, s csupán azok láttak, melyek ő előtt minden tárgyat kiszíneztek; s ő megszűnt önmagában élni; ő volt egész élete, azon Ocean, melybe saját gondolatainak hajjai elenyésztek, s melybe minden bele merült. Az ő szavának hangja, kezének szorítása megfagyaszták vérért vagy annak hűvvel folyását idézték elő; élénk pirulások tűntek föl és tűntek el arcán, mint a villám egy vi-harnapián a nélkül, hogy szíve ismeresaját kinjána okát.

De ő nem osztozott ezen élénk érzelmekben; annak sohajai nem a férfiert voltak; ő arra nézve csupán testvér, s semmi több sem volt; ez sok volt, mivel senki sem létezett, kinek joga lett volna e nevet viselni ő rajta kívül, kinek ő azt gyermeki barátságuk emlékeül adá; ő egy századok alatt tiszteletben állott családnak egyedüli s utolsó sarjadéka volt. Ez egy oly név volt, mely neki tetszett, sőt elszomorította. S miért? Az idő erre szomorú s mély választ leplezett le előtte, midőn a leány egy más nevet szeretett s nem az övét. Ettől fogva annak szíve ezen szerencsésebb vetélytárs sajátja volt, s fenn ezen domb tetején a leány a távolba nézett, hogy vajjon kedvesének paripája nem kedvez-e saját türelmetlenségének.

S később ezt írja: „En a legkevésbé gondolkodó voltam a tömördek megfontolatlanok közt, de épen eléggé felvilágosult arra, hogy megismerjem a jót s elég ügyes arra, hogy a rosszat válasszam; teljesen magam ura lévén azon életkorban, midőn az éssnek leginkább szüksége van pajzsra, s kényszerülve lévén, utal jelölni ki magamnak, szenvedélyeim megszámlálhatatlan seregén keresztül. De minő eszközzel találhattam volna fel újra az elvesztett kerékvágást! A gyönyörnek mind-egyik ösvénye válogatva vonzott engem.

Már mul életmódomnál fogva állatom (s önként elhihetik nekem) hogy az oly emberek, minők mi vagyunk, mind megannyi akadályok egy nagy nép becsültetése s szerencséjének útjában. Ime ezt mondom én nektek, én, lord Byron; s ha valamely bíráló azt felelné: De hát te, a ki így beszélsz, több értékkel bírsz-e mint a többiek mindnyájan s nem félsz-e attól, hogy moráloz nevetesség tárgyává fog válni kicsapongásaid társai előtt? én anathemát fontartanám, mint valót, szabatos és megérdemlett. Most már ha tetszik menjünk át ezen ékesszóló és büszke kalauzzal Londontól 36 mérföldnyire, a gazdaságaiából kivetkőztetett ószerű apátság nemes romjaihoz, mely csak vaktában butoroztatott fel néhány csinos leány, a szegénység elvesztett gyermekei által, kiknek élte reggel a róka utáni futkosással, éjjel a hegedűszónál való futkosással telik el. Halljuk csak d'Haussonville asszonyt: „Az idő megkímélte a zárdák kettős sorát, annak tömör cellácskái, s a reflectorium hosszú termét.”

„A távolban egy árnyától s kellemeitől megfosztott széles mező terjed el, mivel az agg lord, hogy fiát tönkre juttassa, eladta ezen másod örökség élő fát; azt művelés nélküli pusztasággá téve; ezen romok, ezen pusztulás az ő bosszúja volt. Hasztalan bosszu, a fia atyja előtt halt meg. Szerencsétlen, ki gyűlölni akar s ki nem számított halálra!”

E leírás különösnek látszik, azonban a szabadság ezen palotájában folytatott szokott életmód egészen megfelel leírásunknak. E ház, bár-

jelenséget képző leányra, Antoinette, a mint a szoba közepén állott, virágfüzérével kezében, ragyogó szemeivel, nedves orcával, haján és öltönyén hordva nyomat a csorgó esőnek, úgy nézett ki, mint egy naiade. Evonymus egy szót sem szólott s zavartnak boszusnak látszott. Pillanatnyi csend állott be mialatt hallani lehetett a zöld buzavetésben éneklő pacstírtak dalát. Antoinette kiérte, hogy bátorsága kezd elhagyni, még nagyobb merészséget akart mutatni.

Sétára indultam az erdőbe, így dadogott mosolyogni iparkodva, az eső meglepett minket, ekkor egy gondolatlan támadt... az az, hogy Céline a fejébe vette, hogy ide meneküljünk...

Jakab tekintete, mely rajta nyugodott, zavarba ejtette a leányt. Az erdősz arca elkomorodott, amint az Antoinette által előadott kevés valószínűséggel bíró történetet hallá. Ez utóbbi nem szűnt meg őt titokban vizsgálni s a szigorú kifejezést öltött arcáról a rosztalát olvashatta le. Nem bírta befejezni mondókáját, s hogy zavarát elrejtse hátrafordult Célinehez.

— Nő, nő, szolt Evonymus, ki magában nevetett, megkönnyörülve rajtok, jöjjenek hát közelebb mindketten s szarítgassák meg ruháikat, máskor pedig kérjenek előbb tanácsot a légsúlymérőitől (barometer), mielőtt a Val-clavini erdőbe merészkednek sétára jönni!

A gunyolódó könnyörületesség kiejtett hangján eme szók végkép kihozták sodrából Antoinettet. Mit! Evonymussajnálkozásait tűrte ő el ez idegen előtt, Duhoux ur előtt, ez már csakugyan sok volt!... A késő bánt kissé hobortos külseje fölött, melyhez titkos megaláztatásának érzete vegyült, felkelték benne a hirtelen haragu természetet. Köszönöm! válaszolt büszkén felegyenesedve, mialatt a bosszuságtól lángolt tekintete... Épen végkép átázva még nem vagyok és úgy hiszem jobban cselek-

menyire roskadozó legyen is, oly vig, a minővé csak a kártya, a lakomák, a bor, a szellem s a bűn tehetik. Ha kedvetek jönne ily jó társaság közé elegyedni, hájgátok fel, vagyis inkább másszatok fel gondosan ezen — a galamb kivételével, Noe bárkájának léposóján; s ha élve akartok bemutatni a fiatal lordnak s barátjainak, kétszer is körülnéz-zetek magatokat, mielőtt egyik lábátokat a másik elé helyeznétek. Jobbra, jaj nektek! egy medve körmei közé estek. Balra, ez még rosszabb! egy farkas fogad benneteket nyitott torkával.

De föltéve, hogy sem a Scyllába, sem a Charibdisbe nem estetek, még ekkor is vigyázzatok! Jelentsétek be magatokat hangosan. Én vagyok, ime itt vagyok! Mé! mé! adsum; mivel ezen különöz egyének, a roskatag előcsarnokban foglalván állást pisztolylyal kezükben, czéllövessel mulatják magukat a léposózat szélén; s hitemre, nagy kár lenne, ha valamely golyó érne benneteket, míg a pokol ezen előcsarnokán áthaladtok! Türe me len, élénk, vidám, heves, mozgékony walesi ifjúság” ugymond egy régi író.

„A mi életmódunkat illeti, találják ki azt önök; mindenki saját órájában reggelizett, s rendszeren nem éheztek meg reggeli 11 óra előtt, mivel addig mindenki aludt a kastélyban. Az asztal a nap egy részén át borokkal és húsételekkel megrakva maradt. A ki akart, evett, s erre mindenki saját modorában töltte az időt; ittak, versenyeket rendeztek, vagy játszottak. A pisztoly, a ló, a csónak, a vívókard, sőt még a medve és farkas is elősegíték az idő eltöltését. Esti 8 órakor volt az ebéd s ezen ebéd reggeli 3 óráig húzódtott el. Nem váltak szét egymástól a nélkül, hogy ki ne üritették volna a szerzetes híres serlegét, vagyis inkább koponyáját; a keresztet, az olvasók, a hosszú talárok, a tonsurák, a fapapucok zörgése, — mindezekből semmi sem hiányzott ezen katolikus zárdai ünnepélynél, valamint ezen eszeveszettek esztelenségénél sem, kik úgy pazarolják el az időt, mintha az idő azért adatott volna nekik, hogy mulassák magukat vagy hogy unatkozzanak. Ezen életmód inkább bizar mint vétkes volt, hozzáteszi d'Haussonville asszony.”

## Külföldi hírek.

A „Times”-nak Verdunból 9-ről jelentik, már minden elő van készítve a francia terület végleges odahagyására. Szombaton reggeli 7 órakor a 12-ik gyalogsági dandár, a 24. és 64. gy. ezredek, a 11. dzsidás-ezred egy százada, a 3. tüzérezred két ütege s a helyőrségi tüzérség három százada, összesen 5000 ember, 800 lóval, a kastély téren fognak összegyűlni, hogy felettük szemle tartassék, s megkezdik kivonulásukat. Fél 8 órakor Verdun fel lesz szabadulva. A német csapatok az éjjel Moulainvilleben, a vasárnapot Etainban, s hétfőn megpihenvén, a keddet Jeandelirében, a szerdát és csütörtököt Gravelotteben és a pénteket Metzben fogják töltetni. A francia katonák 11 órakor fognak Verdunba érkezni, s a pályaudvarban fogadtatván, a kastélyba kísértetni. A város által reggeli fog adati a tisztak számára. Minden előkészület megtétele a város feldiszfálására a francia csapatok megérkeztek.

Madrid, sept. 12. A kormány erélyes intézkedései folytán a politikai helyzet megjavult. A második tartalék behatása után a tényleges had-

szem, ha hazatérnek... Menjünk, Céline, az ég kitisztult.

— De hiszen még mindig patakként omlik a zápor! kiállt föl Céline, ki nem tudta mire vélni a dolgot.

— Ej, dehogy! válaszolt Antoinette nem hagyva kibeszélni dajkáját. Menjünk már nő!

S köszöntésre sem méltatva Jakabot, ki nem szűnt meg őt hidegvérű egykedvűséggel vizsgálgatni, nem hallgatva Evonymus ellenvetéseire, ki kérve könyörgött, hogy maradjon, magával vonozta Célinét s a zuhogó zápor közt csakhamar eltűnt szem elől.

Furcsa egy kis teremtés, szolt Jakab Evonymushoz, ki a távozók után becsukta az ajtót. Az erdősz erre megint szivarra gyújtott s a szobában szelében hosszában kezdett fel s alá sétálgatni.

Barátaim egyikének, de Lisle urnak leánya, elkényeztetett portéka, ki Páris egyik nőnevel-dejében nevedett eddig s nyert ily ördögös szokásokat; de itt igazán áll az, hogy nem jó mindig a külszin után itélni. Biztosítalak, hogy szíve jó és nemes s hogy kitűnő tulajdonokkal van megáldva.

S derék Evonymusunk kötelességének tartotta Antoinette valamennyi szeretetreméltó tulajdonait előszámlálni.

Igen, szolt Jakab, amolyan divat hölgyecske ő... Nem szívelem az e fajta nőket s a borzongásig félek tőlük.

### III.

A két nő szót sem váltva egymással, tért báz a Corderiebe, az eső egész házáig folyton verte őket s egy pillanatra sem szűnt meg. Antoinette, alig hogy a lakásboz érték, felment szobájába, bezárkózott s egész estig le se jött, s akkor is még mindig rossz kedvű volt; de megpillantva a görnyedező Célinét, kit a

sereg 330,000 emberből fog állani. Cataloniába 10,000 embert küldenek. — A carlisták lovasság hiánya miatt a cartilii sikon nem nyomulhatnak előre. — A Viottiából Madridba menő gyorsvonat a Vianna melletti Duero-hidon kisikamlott, 15 ember megöletett, 50 megsebesült; köztük több tekintélyes személyiség van.

Mint Bayonnéból 11-ről jelentik, 10 ezer carlista megkezdte a Tolosa elleni támadást; hír szerint Lóma egy segélycsapattal a megtámadott város felé indult. A cortes-gyűlés 8-ki ülésében felolvastattak az új miniszterek kinevezésére vonatkozó rendeletek, e szerint a cabinet következőleg van összeállítva: Ministerelnök tárcza nélkül Castelar, külügy Carvayal, igazságügy Debrío, pénzügy Pedregal, közunkaügy Gil Berges, tengerészet Oreiro, belügy Maissonave, gyarmatügy Soler, hadügy Bregua tbnok. Ez utóbbi gyengélkedvén, a tengerészeti miniszter nevezetett kiideiglenes hadügyministerré.

Esti 5 órakor Castelar, az új cabinet tagjai által kísérve belépett a házba s a többség által zajos éjjezéssel fogadtatott. Erre beszédet tartott, melyben kijelenté, hogy reá nézve nagy áldozat volt, az ország kormányzását elvállalni; azonban nem utasíthatott vissza egy veszélyteljes állást. Hozzátevé, hogy a cabinet tagjai a többséget képviselik, s az előbb követett eljárást erélylyel és elszántsággal folytatandják; Ők a köztársaságot s a foederatiót, de egyszersmind és mindenekelőtt az ország egységét képviselik. Szónok hevesen megtámadá a demagógokat, azt állítván, hogy a vétkes türelmetlenség segélyt nyújtott a carlistikus fölkelés kifejlődésére, melynek a nemzet egész erejével ellent kell szegülni.

A minister erre leírta az uralkodó fanatizmust s meglepetését fejező ki a fölött, hogy ama régi katonák, kik a polgárháboruban harcoltak, nem tanusítják a köztársaság védelmében ugyanazon lelkesülést, mely azokat a Bourbonok leányának védelmére lelkesíté. Ő felhívást intéz az összes szabadelvűekhez, hozzátevé, hogy a carlisták legyőzése végett hadseregbe van szükség, s egy hadsereg nem létezhet fegyvelem s a halálbüntetés fentartása nélkül. A kormány nem fogja a katonai törvényeket kegyetlenséggel, vagy szigorral érvényesíteni, s egy oly javaslat fog előterjesztetni, mely tetemes pénzbüntetéseket szabad ama szülőkre, kik fiaikat külföldre küldék, a katonai szolgálat kikerülése végett. Továbbá egy állandó néphad fog alakítani, s egy külön tüzérségi test fog felállítani, hogy ama haderőhöz kapcsolassék. Végül Castelar kijelenté, hogy Európa csupán akkor ismerendi el a köztársaságot, midőn a törvényeknek tiszteletet fogott szerezni s a rendet Spanyolországban helyreállítani. Ezen czélok létesítése által a jelen cortesgyűlés a lehető legnagyobb szolgálatot fogja tenni a szabadságnak s a köztársaságnak. Castelar beszéde zajos tetszéssel fogadtatott.

## UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, sept. 15.

— Hátralékban levő t. előfizetőinket kérjük, méltóztassanak az illető összegeket hozzánk mihamarább beküldeni.

A „Kol. közl.” szerkesztősége.

— A kolozsvári dalkör ez év sept. 14-én az „Angol királynő” kerti helyiségében

kiállott rut időjárás egészen megbetegített, a fiatal leány dajkájának nyakába ugrott. Nem szűnt meg őt gédelgetni, hirtelen vizet forralt, enyhítő theát főzött s nem nyugodott addig míg Céline abból egy jó adagot le nem nyelt. — Szánom-bánom vétkemet így kiállt fel megöletve őt, bocsáss meg, csak most látom, hogy mily utálatos teremtés vagyok.

— Nő csak lassabban, kis leányom, válaszolt Céline, ne mondj ily ostoba dolgokat. De hát harragszom-e én terád? Hát a te hibád-e, hogy az eső esett s hogy oly rosszul fogadtak a val-clavinei majorban, köszönet érte ama mogorva s mi becsületet sem tudó erdősnök!

Antoinette arcán hirtelen élénk pirómlott el. — Hallrass! szollott s kezevel belöde a dajka sáját, többet ama neveltség kalandról szót se! meghalnék szégyenletemben, mikor reá gondolsz.

Sirva fakadt s a zokogás miatt nem tudott tovább beszélni visszaomlott dajkája karjai közé s nem szűnt meg könyezni. Célinenek végtére sikerült nyájaskodásaival megnyugtanni a leányt, de nem bírta vele elfelejtetni a majorban lefolyt jelenetet. Több napon keresztül magába zárkózott s hallgatag maradt Antoinette s mindennemű ábrándok háborgaták. Nem kellett egyeb, csakhogy szeméit behunyja s előtte állt Duhoux Jakab a mint a kályha falazatához támaszkodva tulsúlyát éreztetni akaró sajnálkozással nézett reá. E veséig haló tekintet, mely okozá, hogy a majorban ki lett hozva sodrából, éjjel-nappal, a szabadban vagy a szobában üldözé őt, sőt még álmából is fel-fel zavará.

(Folyt. köv.)



szépen sikerült dalestét; H. Marton karnagy ur által vezetett dalárok fényesen bebizonyították, hogy a valóban szép számmal egybegyűlt közönség támogatását méltán megérdemlik. A műzsléssel összeállított program részét jól sikerült elnéklése után a Pongrácz zenekara közreműködése mellett hajnalig tánczolt apraja nagyja. Az estélyen hölgyeink nagyobb része háziasszonyok között tündökölt, s így valóban a legszebbek is voltak. Összinté elismerést szavazunk a valóban kedves, mondhatni családias estélyért a rendezőségnek.

— **Figyelmeztetés.** Az unitáriusok kolozsvári, sz.-keresztúri és tordai altanodáiban a tanév f. sept. 25-ik napján megkezdődik; felhívattak azért a növendékek, hogy az irt napon az illető iskolákban jelenjenek meg. Az E. K. Tanács rendeletéből.

Kovácsi Antal  
h. igazgató.

— **Közgyűlés.** A lövölde-egylet részlegjy birtokosai tisztelettel felkérnek, miszerint 1873. évi szeptember hó 20-án, az az: szombatn d. u. 6 órakor a városház nagy termében tartandó közgyűlésen megjelenni sziveskedjenek. A közgyűlés tárgyai: A Páll Sándor ur lemondása folytán megürlt főlövészmeisteri állomásnak titkos szavazás után való betöltése. **Móricz István**, titkár.

— **Tövis mezővárosában,** e jelen év augusztus 27-kén a cholera járvány miatt meg nem tartott országos vásár helyett, e jelen hó 25-én pót, vásár fog tartatni, melyet 22, 23 és 24-én a szokásos baromvásár fog megelőzni. A mi is ezenel közhírré tételik. **Ms. Alsó-Fehérmegye alispánjól.** Nagy-Enyeden, 1873. szeptember 13-kán. **Imreh Ferencz**, alispán.

## Biasini szállodájába Kolozsvártt

1873-dik szeptember 15-dikétől következő az szabály fog életbe lépni; a mely olcsó árakra a t. cz. utazó közönség részvétét felkérjük:

Egy kettős szoba utcára két ágygyal együtt 1 ft 80 kr.

Egy egyes utca első emeleti szoba egy ágygyal 90 kr.

Egy egyes nagyobb emeleti udvar szoba ágygyal 70 kr.

Egy földszinti szoba és emeleti kisebb ágyasztól 60 kr.

Egy külön ágy naponta 20 kr.  
1 szál milly gyertya 12 kr.

1 portió fa, melylyel háromszor lehet befűteni, 15 darab, 15 kr.

Bérszolgá egy rendbeli gunya és oszma tisztításért 10 kr.

Bérszolgá egy comissio tételért 10 kr.

1 adag fehér kávé szobába 2 kilivel 24 kr.

1 ebéd, négy féle szobába felszolgálva 80 kr.

1 ebéd 5 féle szobába felszolgálva 1 ft

1 port. széna vagy szalma egész éven keresztül 8 kr.

1 véka zab egész éven keresztül 70 kr.

Négy istálló 40 lóraáll az utazó közönség rendelkezésére és istálló pénz külön nem számítatik.

— Minden vasuti vonat érkezésénél a szálloda salon ombussai az utazókat behozzák, és az induló vonatokra kivisik kisebb kézi podgyászszal együtt 20 krét. — Az étteremben valamint a szobákba a legjobb ízű ételeket és tiszta italokat, bér lő Drágos Lázár jóhírű konyhája és pinczéje, étlap

szerint határozott olcsó árban szolgáltatja ki, minden idő tájban. — A szállodába egy kényelmes kocsi négy jó lóval áll rendelkezésre, melylyel egy város, valamint utba minden irányban, s minden időtájban utazhatni, s a gyorsutazási irodában megrendelhetni.

Biasini szállodából a gyorskocsik Szamosújvár és Deésre naponta kétszer indulnak reggeli 7 és délutáni 3 órakor.

Kolozsvárról Beszterczére naponta reggeli 7 órakor.

Kolozsvárról Beszterczéig vagy vissza 30 font szabad podgyászszal mértföldenkint I. osztálylyal 40 kr. számítatik.

Azon t. cz. utasok, kik a korán reggeli vonatot akarják használni, kéretnek este a kapussal tudatni, hogy kellő időben felkeltesse. Biztossággal elmondhatni, hogy ezen Kolozsvártt első, legnagyobb és legrégibb jó hírű szálloda, melynek 50 kényelmes vendégszobái kényelmesen és tisztán butorozva, gyors és jó szolgálattal, s még soha a jelenlegi viszonyoknál fogva egy szállodába sem tapasztalt olcsó árakkal a t. cz. utazó közönség megelégedését kinyerendi, mert a tulajdonosnak jel szava: „nagy forgalom kevés haszonnal.”

Végül a t. cz. utazó közönségnek eddigi pártfogásáért hálás köszönetünk kifejezése mellett jól berendezett gyorsutazásunkat, s meglepő olcsó szállodánkat továbbra is tisztelettel ajánljuk, s kérjük árleszállításunkat rokonaik és ismerőseik között is terjeszteni.

Kelt Kolozsvártt, szept. 9-kén. 1873.

Biasini szálloda tulajdonosa.

Távíratí tudósítás a bécsi börzéről.

Sept. 13-ról. 1873 % metaliques 69.30. nemzeti kölcsön 73.—. 1860-diki államkölcsön 101.25 Bankrészvények 9.62 Hitelrészvények 230.50 London 112.30. Ezüst 106.75. Cs. kir. arany 5.43 —. 20 frankos arany 8.98 —. Földtehermentesítési kötvények: Magyar 76. 75. Temesi 74.—. Erdélyi 76.—. Horv. Szlavin. 76.—

Nyiltér.

[59—60]

## Titkos betegségeket és tehetetlenséget (elgyengült férfierőt)

ugyszinte hugycsőszűköléseket, magömléseket gyógyít gyökéren fényes és tartós siker biztosítása mellett

**Dr. Handler Mór**

orvos- és sebész tudor, szülész és szemész.

Rendel naponként: délelőtt 11 órától 1-ig és délután 3 órától 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutca 13. szám 1-ső emelet 14. sz.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik.

Felelős szerkesztő Sándor János.

925

2—3

# Hirdetmény.

A nagybányai magy. kir. jószágigazgatóság részéről közhírré tételik, miszerint a nagyméltóságú magy. kir. pénzügyminiszteriumnak mult év augusztus hó 18-án 44821 szám alatt kelt intézménye folytán Belső-Szolnok megyében fekvő következő kincstári birtokok zárt írásbeli ajánlatok mellett tartandó árverezés útján felsőbb helyi jóváhagyás fenntartása mellett a legtöbbet ígérőknek örök áron elfognak adatni

| Sorszám | Helység    | Helység leírása | Eladandó birtok |          |                      |     |      |     | Becsü |      | Észrevételek |  |
|---------|------------|-----------------|-----------------|----------|----------------------|-----|------|-----|-------|------|--------------|--|
|         |            |                 | Helység leírása | épületek | a föld részletezése. |     |      |     | ár    |      |              |  |
|         |            |                 |                 |          | 1 hold : 1600 □ öl   |     |      |     |       |      |              |  |
|         |            |                 |                 |          | szántó               | rét | erdő |     |       |      |              |  |
| hold    | □ öl       | hold            | □ öl            | hold     | □ öl                 | frt | kr   |     |       |      |              |  |
| 1       | Ungurfalva | 97              | 1               | 10       | 815                  | 36  | 372  | 119 | 800   | 7145 | 410          |  |
| 2       | Hollómező  | 43              | „               | 1038     |                      |     |      | 120 | 1200  | 5141 | 50           |  |
| 3       | Boerfalva  | 83              | „               |          |                      |     |      | 202 | 1310  | 9928 |              |  |

és pedig következő feltételek alatt:

1-ör A zárt és 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatok f. év **november hó 4-én délelőtti 10 óráig** lesznek a nagybányai magy. kir. jószágigazgatóságnál beadhatók, — későbbben érkezettek semmi szín és ürügy alatt el nem fogadtatnak.

2-ör Ezen ajánlatokhoz a fen kijelölt becsértéknek 10% akár készpénzben, akár arfolyam szerint számított allam kötvényekben csatolandó, abban az ajánlott összeg számokkal és betűkkel világosan kiürandó, és nyíltan kijelentendő: hogy ajánlattevő az árverezési feltételeket jól ismeri, és magát azoknak aláveti.

3-ör Az eladás csak a jelenlegi tetteleg birtok állására terjesztetik ki, ellenben a kincstárnak mint földes urnak azon földes uri jogai, melyeknek jelenleg tényleges birtoklásában van mint a korcsnárítás, vadászat és révjogok, valamint mindazon virtualitásai, melyek a bekövetkező birtok rendezés folytán a közhelyek felhasználásából, ugy szintén a királyi kisebb haszonvételei jogok szabályozásából, vagy bekövetkezhet megváltásból a kincstára háramlani fognak — fentartva maradnak; ennélfogva a korcsnárítás jogát a jelen árverezés tárgyát nem képezik.

4-ör A vételárak a nagybányai kincstári gazdasági hivatal pénztárába lesznek befizetendők, és pedig a vevő tartozik bánatpénzt **14 nap alatt**, ha a tárgy vételára 200 forintot meg nem haladja az egész összegig, ha a vételár 1000 forintnál többet nem tesz ennek feleig — 1000 forinton felü pedig egy negyedéig kiegészíteni, eilenkező esetben a letett bánatpénz a kincstár javára bevonatik.

A fizetési részlet második fele, illetőleg negyede az árverés után számítandó két hónap, harmadik negyede három hónap, negyedik negyede négy hónap múlva teendő le. — Tíz ezer forinton túl terjedő összegre nézve a fizetési határidő egész egy évi tartamra tűződik ki.

5-ör A nyilvánkönyvileg kitüntetett tulajdon és birtokjog álláson kívül a részletek ismertető-jelének, minőségeinek, és előadott törmeltekeinek valóságáért és jogi természetéért szavatosság nem vállaltatik.

6-ör Az eladás tárgya képező egyes erdő, vagy legelő részek irányában tényleg fenálló szolgáltnak, a mennyiben nyilvánkönyvileg kitüntetve nem lennének is — a vett birtokot továbbra is azon mérvben terhelendik, a minőben azokat a kir. kincstár birtok.

7-ör A vevő részére a vételár első részletének befizetése után nyilvánkönyvi előjegyzésre alkalmas okirat fog a nagybányai gazdasági hivatal által kiszolgáltatni, melynek alapján a tulajdon feltétlen átíratását — csak is a feltételek teljesítése után eszközölhetendi, — a midőn a jelenlegi bérlők a fen kimutatott haszonbérlet tartamaig a bérösszeget vevőnek lesznek kötelesek fizetni.

8-ör Vevő köteles az adás-vevési szerződésnek telekkönyvi bekebelezése alkalmaival a bérlők jogait illetőleg a haszonbérleti szerződést a megvett ingatlanokra telekkönyvileg bekebelezettni.

9-ör Vevő a birtok változási, ugy minden nemü erre vonatkozó bélyeg illetékeket sajátjából köteles fedezni.

Kelt Nagyabányán augusztus hó 29-én 1873.

A magyar királyi jószágigazgatóságtól



**Arkánium**  
melyet sokféleképen utóznak, valódinőségben  
Kolozsvártt: Fölly Mihály (a főtérén),  
M.-Vásárhelyt: Fogarasi Demeternél, Brassóban: J. L. Heshsaimernél, Segesvártt és Szébenben: J. B. Misselbacher és fainál Nagy-Bányán: Huszovszky Józsefnél kapható.  
Inagy bádóg 1 ft, kis bádóg 80 kr. Egyes bádóg smegrendelése is utánvételt mellett gyorsan teljesítetik. Ugyanott kapható citromkenőcs, egyedül szer a fagyhólyagok és tyúkszem ellen, 1 tégegy 50 kr.  
Egy kivonat naponta érkező hasonló dícsérd-levelekbe:  
Sziveskedjék nekem ismét 6 adagot az ön arcumjából küldeni, mely magát itt fényesen igazolta.  
Teljes tisztelettel  
Batthyányi grófné.

911

5—8

## Jelentés.

Az eddig legjobbnak és legsikeresebbnek ismert Cholera ellen való szer

**Dr. Miller véd-balzsama**

Ez a balzsam, melyet Bécsben törvényesen vegytanilag megvizsgáltak, már három cholera-járvány alatt bizonyult be jónak s nem volna szabad e jeles védszernek, rohamok esetében legelső szerül, különösen vidéken, egyetlen háztartásban is hiányoznia.

Egy nagy üveg ára használati utasításal 1 ft. 50 kr. kis üveg 80 kr.

Mindig valódi minőségben kapható: Kolozsvártt Binder K. gyógyszerésznel; Aradon Tones és társa, valamint Prinsz W. S.-nél; Szászvároson Reckert K. Barothon L. buzky M. gyógyszer.-nél; Beszterczén Kelp Fr.-nél; Gy.-Fehérvártt B. Jos C. és Fröhlich gyógyszer. Csikszereadán Leicht F.; Deésen Krémer S.; Fogarásban Steinberg J. gyógy. Gy.-Sz.-Miklóson Fröhlich A. gyógyszer. Szébenben Sill M. Kézdi-Vásárhelyt Lukacs F.; Kovácsnán M. hlik és Imre, Brassóban Stenner F., Jekelius és Kugler E. gyógyszerészeknél; továbbá Duchain J. Galz J. és Mantsu T. kereskedőknél; M.-Vásárhelyt Bucher M. Megydesen Heinz A. gyógyszer. Nagy-Enyeden Horváth F. Szamosújvártt Csauz Janosnál, Temesvártt Gassner K. lotógyűjtőnél, Segesvártt Deutsch J. B.-nél, S.-Sz.-Györgyön Schottig és társánál, Sz.-Régben Dietrich S.-nél.

**Miller J. gyógyszerész, raktára Heilichlechnamsgasse 105 sz. Brassóban.**

Alólt gyári árak mellett árul

## valódi rumburgi szöveteke

(tisztá lenvászon.)

**Jótállás mellett.**

3/8 széles, darabja 53 rőf 22 frton kezdve 73 frtig.

5/4 " " " 49 " " 65 "

9/4 " " " 35 rőfös, lepedőnek, 52 forinton kezdve

60-ig, és rőf számra 1 frt 45 kron kezdve 1 frt 70 krig, figyelmeztet

38 rőfös szép s jól berendezett vásznon raktárára.

Callicot szoknyáknak és lepedőknek 12/4, 10/4, 9/4, 8/4, 7/4, 6/4,

5/4, 4/4 széles, továbbá

Chiffonok, egy bécsi rőfnél szélesebbek, finom szoknyáknak,

percaille helyett különösen ajánlható, rőfe 21 krtól 45-krig.

Americal gyapot-szövetek, rőfe 16 1/2 krtól 45-krig.

**Deutsch J. B. Segesvártt.**

Vidéki megrendelések utánvét mellett szokott pontossággal teljesítetnek.

693 10—\*

902

5—12

## Szédelgéstől óvatik!

A sok hirdetés közt, különösen órákra vonatkozólag, néhány a vidéki lakosság rászedésére van kiszámítva. Óvakodjék mindenki oly óra megvásárlásától, melyen az eladó cége nem nyújt elegendő biztosítékot. A tölem vett órákat tetszés szerint minden időben vagy becserelem, vagy visszaveszem, a legszigorubb szoliditás tanúsága!

**Hihetetlen, de igaz!**

1 frt 50 kr. és 1 frt, egy svájci divatos emilóra, szép tájképekkel és virágokkal zománczozva, igen elegáns és olcsó, szegénynek, gazdagnak hasznos, egy évi jótállással.

9, 10 és 11 frt egy valódi angol ezüst hengeróra, nehéz találánczszal, medaillonnal, szekrényvel, órákulccsal, 5 évi jótállással és egy tartalék-üveggel. Ugyanilyen chrono-idomérő órák, legfin. aranyozva csak 12 ft 50 kr.

12 és 15 ft. egy jó, erős, alkalmas remontoir-óra, ugynev. császár-óra, legjobb gyártmány, a mit csak gondolni lehet; orvosoknak, papoknak, sat. nem lehet eléggé ajánlani ezen órákat, mert fényes bizonyítékok vannak, hogy az efféle fáradsámi-órák egyetlen percczel sem hibázhatnak.

Csak 15 és 18 frt kaphatni egy katonarát, mely könnyű, csinos, szerlelt elegáns és izléses, s a mi fő, járása pontos és meős olcsó; minden ily óra mellé kap a vevő egy utánzott ezüst-órálánczot divatos készítménnyel s egy órákulcsot, szekrényt, medaillont s 5 évi jótállási jegyet.

Csak 12 és 15 ft. egy ezüst hengeróra, valódi arany abranccsal, rugóval, erős kristályüveggel, lánczszal és medaillonnal talmiaranyból, jótállási jeggyel.

Csak 15 vagy 20 ft. egy valódi angol ezüst horgonyóra, savonete dupla fedéllel, legfinomabb metszéssel, valódi talmiarany-lánczszal és jótállási jeggyel.

Csak 13 ft. egy valódi angol ezüst- és tűzben aranyozott chronometer-óra lánczszal, talmiarany medaillonnal, bórsekreány- és jótállási jeggyel.

Csak 14 ft. Ugyanaz, sokkal finomabb, keleti utmutatóval.

Csak 16 vagy 17 ft. egy valódi angol Prince of Wales-remontoir-óra, legerősebb fajta, kristályüveggel, valódi tőmör talmiarany bicseggel, ezen órák előnye más órák felett, hogy kulcs nélkül felhuzható, ezek mellé kap mindenki egy talmiarany lánczot, medaillont és jótállási jegyet ingyen.

Csak 13 ft. egy valódi angol tömör talmiarany hengeróra, legújabb szerkezet, dupla kristályüveggel, ugy hogy becsukva is látható az egész szerkezet, talmiarany lánczszal, medaillont- és jótállási jeggyel.

Csak 14 vagy 17 ft. egy egész kicsiny hölgyóra, valódi ezüst valódi aranyozva, valódi talmiarany nyaklánczszal és jótállási jeggyel.

Csak 18 vagy 20 ft. egy valódi angol legfin. tűzben aranyozott ezüst chronometer-óra dupla fedéllel, legfin. zománczozva, valódi finom talmiarany lánczszal, medaillonnal és jótállási jeggyel.

Csak 18 vagy 20 és 25 ft. a legfinomabb ezüst valódi angol horonnyóra, 15 rubint kövel, legfin. talmiarany lánczszal, medaillont, bórsekreány- és jótállási jeggyel.

Csak 20 és 25 ft. egy ezüst remontoir-óra, kulcs nélkül felhuzható, talmiarany-lánczszal és medaillonnal.

Csak 23, 25 és 27 ft. arany hölgy óra, lánczszal, medaillonnal és jótállási jeggyel.

Csak 30 és 35 ft. 40 egy valódi angol ezüst remontoir-óra dupla fedéllel, jótállási mellett, szabadalmazott.

Csak 35, 45, 50 fr. egy valódi angol arany horgonyóra kristályüveggel.

Csak 60, 75, 100 fr. egy finom arany remontoir óra kristályüveggel, dupla fedéllel 105, 115 ft.

Csak 200—300 ft. egy valódi angol chronometer-óra remontoirterrel, dupa kőpennyel és kristályüveggel.

Ezenkívül minden, bárki által hirdetett óranemek olcsóbbak.

**Igazítási műterem.**

Régi órák, néha drága családi emlékek, megigazítanak s újak gyárat állítanak helyre. Igazításuk ára 5 évi jótállással 1 1/2 3, 5 egész 10 frt

**Levébeli megrendelések**  
postai utánvét vagy az összeg beküldése mellett 24 óra alatt eszközöltenek. Kívánatra órák és lánczok kiválasztása végett utánvét mellett megküldetnek, s a meg nem tartott darabokért a pénz visszafizetetik.

Arany jutányosabbak, mint a legutányosabbak hál hol is, s követelményeimmel a kor színvonalán állók.

Mindazok, kik új órákat óhánynak rendelni, Mindazok, kik régi órákat újjalak akarnak becsereelni, kéretnek, hogy cégomhoz forduljanak.

**Frohm Füle,**  
óragyáros, Rothenurmstrase 9.  
Bécsben.  
Kérem a címet jól megjegyezni.

Iskola A Magyar Királyi Könyvtár

Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca



# E HÓ FOLYTÁN OKVETLENUL MEG FOG JELENNI AZ „UJ VILÁG” című nagy naptár az 1874-ik évre.

SZERKESZTETÉK:

Léczfalvi B. LÁSZLÓ és HORI BÉLA.

**Tartalom:** I. Szépirodalmi rész. Dal az ingról. Hood Tamástól, fordította: Hegedüs Sándor; Liba-phantasiák, humoreszk; Temetés után: Léczfalvi B. László; Szerencse le: T. Nagy Imre; Munkás meséje: Simó Géza; Magántanítás: Hori Farkas; Bőjt a törököknél; Szerencse szeszélyei közli: T. K. A szeretet hatalma: V. . . Rajka Teréz; Nőemancipációról: Hori Béla; A „pillangó dalok”ból: Dalmadi Győző; Hadak útja: (hun monda) Hegedüs István; Egy éj a zárdában, francziából: H. B.; Péter Itcze: Kerekes Sámuel; Tettvágytól néha: Hori Béla; Mészáros Lázár életéből: V. —; Egy hős ifjuról: Benedek Aladár; Tilos csók száz szem előtt: Hori Farkas; Hamis, hazug: Szabó Sándor; A czimek, szemelvény Wéber „Democritus”-ából; Egy érdekes házasság; Egek leánya, tünde képzetek: Sámí Lajos; Természet krónikájából: Léczfalvi B. László; Szépitő szerek: V. E.; Két érzelem: B. Kemény Endre; Egy román költői alak: Moldován Gergely; Koldus jogtudor; Kristály vizü. . . Moldován Gergelytől; Ismeretlen pályatárs: Berényi Gusztáv; Rosseau, nőemancipációról: Salamon Antal; Család és állam: Hegedüs Sándor; Lelkiismeret; Jőj szívemre: Murányi Sándor.

**II. Mezőgazdáknek, bortenyésztőknek.** Nélkülözhetlen tudni valók a vető magról. Öt névtelen közlemény egy elősmert jeles gazdasztól Gabna üszög; Rozsda; Szükséges tudni valók a szecskáról; Mikor és hogyan kapáljunk? Ujabb észleletek a juhtenyésztés köréből; Irányelvek a marhatenyésztés tárgyában; Jó tanácsok a jégkárosultak számára: Erdélyi Károly; A trágyáról.

**III. A méhészeknek:** A közönséges méhészet alapelve: Szentgyörgyi József.

**IV. Szőlő termelőknek.** A szőlő szaporításáról: P. . . ; A szőlő betegségeiről: K. . . y.

**V. A gyümölcsfa tenyésztőknek.** Jelinek-féle gyümölcsfa tenyésztésről; Jelinek metszési rendszere: Mártonffy M.

**VI. Vegyes.** Észrevételek a szüretéről; Miért kell kapálni? V. S.; A nagy szilva leírása és annak értékesítése: Schnabel Gyula; Nézetek a trágyáról.

**VII. Mindenkinék:** Az eczetről és annak hamisításáról: Léczfalvi B. László; Vizhatlan mész mindkét neme: Dr. Wöhler; Mastic cement: Dr. Ramelsberg; A tintákról; többféle fekete tinta készítés módja, Sympathetikus jegyző, Baconnos féle réz és ezüst jegyző, elenyészhetetlen vörös tinták: Dr. Holley és más tudósok után; A pezsgő bor készítése: Dr. Schödlér szerint; Ürmös bor készítése: (K. . . y). Liszt hamisítása és próbájáról: Dr. J. A. Stockhard után; Bor hamisítása és próbája; Tej, tejföl hamisítása és próbája; Cognac készítése és hamisítása; A fa tartósságára van-e befolyással a vágás ideje? A tyukokról.

**VIII. Vegyes.** 1) A háztartás. 2) Gazdászati, kertészeti, baromtenyésztés. 3) Tüzművészet kedvelőinek. E rovat összesen **kilenczvennégy kitűnő, és a gyakorlati életbe vágó czikkecskét tartalmaz.**

Miután az ily dus tartalommal szerkesztett „UJ VILAG” naptár csak 2000 példányban nyomtatik, a kik meg akarják azt szerezni, méltóztassanak alólírtnál mielőbb megrendelni.



**Megrendelési ár csak 80 kr.**



**KERESZTESI PÁL,**

„Uj Világ” naptár kiadója.

926

3—\*